

Broj:

Podgorica, 11.11.2022. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f st 1 t.10 Zakona o zaštiti konkurencije („Sl. list Crne Gore“, br. 33/12, 13/18 i 145/21) i člana 10 stav 1 i 2 Zakona o kontroli državne pomoći („Sl. list Crne Gore“, br. 12/18), u postupku davanja mišljenja po zahtjevu Ministarstva sporta i mladih, ul. Svetlane Kane Radević br. 3, 81000 Podgorica, a na osnovu prijedloga mišljenja vd direktora Agencije za zaštitu konkurencije, na sjednici održanoj 11.11.2022.godine donosi

MIŠLJENJE

Zahtjev

Ministarstvo sporta i mladih je Aktom br. 01-430/22-359/2 od 10.06.2022. godine, dostavilo zahtjev koji je zaveden u Agenciji za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: „Agencija“) pod br. 05-430/22-508/1 od 14.06.2022. godine, u vezi sa finansiranjem projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti sporta i mladih u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama, a shodno Odluci o utvrđivanju prioriternih oblasti od javnog interesa koju donosi Vlada, te je, imajući u vidu da su krajnji korisnici podržanih projekata djeca i mladi, zatraženo tumačenje da li se podrška nevladinim organizacijama u ovim slučajevima može smatrati kao dodjela državne pomoći.

Agencija je Aktom br. 05-430/22-508/2 od 01.09.2022. godine, zatražila od Ministarstva sporta i mladih da dopuni predmetni akt shodno članu 10 Zakona o kontroli državne pomoći (u daljem tekstu: „Zakon“).

Postupajući po prednje navedenom aktu Agencije, Ministarstvo sporta i mladih je dostavilo Akt br. 01-430/22-359/4 od 12.10.2022. godine, koji je zaveden u Agenciji pod br. 05-430/22-508/3 od 13.10.2022. godine, u prilogu kojeg je dostavljena sljedeća dokumentacija: Odluka o raspodjeli sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti sporta u 2019. godini br. 01-006/307/2019-8 od 18.10.2019. godine; Odluka o raspodjeli sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti sporta u 2020. godini br. 1050302-614/20-845/7 od 07.10.2020. godine; Odluka o raspodjeli sredstava br. 01-006-618/2018-5 od 27.11.2018. godine; Odluka o raspodjeli sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti društvene brige o mladima u 2019. godini br. 01-006-308/2019-8 od 18.10.2019. godine; Odluka o raspodjeli sredstava za finansiranje

projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti društvene brige o mladima u 2020. godini br. 01-10605-614/20-542-7 od 07.10.2019. godine.

Ocjena

Članom 2 Zakona, propisano je da je državna pomoć:

- 1) finansijska pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore, budžeta opštine, odlukom nadležnog organa opštine, uključujući fondove Evropske unije i druge javne fondove;
- 2) pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu;
- 3) finansijska pomoć koja se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima, ili se pruža selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, mjesta poslovanja ili mjesta registracije, ili je namijenjena jednom privrednom društvu;
- 4) pomoć koja ugrožava konkurenciju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Na osnovu navedenog, da bi u konkretnom slučaju utvrdila postojanje državne pomoći u smislu člana 2 Zakona, Agencija je najprije cijenila da li nevladina organizacija predstavlja korisnika državne pomoći u smislu člana 3 stav 2 Zakona. Zakon definiše korisnika državne pomoći kao fizičko ili pravno lice, privredno društvo ili udruženje privrednih društava, koje koristi državnu pomoć u obavljanju privredne djelatnosti. Evropska komisija je dala bliže smjernice o tumačenju pojma državne pomoći u Obavještenju Komisije (EU) o pojmu državne pomoći iz člana 107 stav 1 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (2016/C 262/01), koje se u Crnoj Gori primjenjuje kao Prilog 2f Pravilnika o listi pravila državne pomoći („Sl. list CG", br. 35/14, ... 52/22).

Opšta načela

Član 107 stav 1 UFEU državnu pomoć definiše kao svaku pomoć koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kom obliku, kojim se narušava ili prijeti da se naruši tržišna konkurencija, stavljanjem određenih preduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj, u mjeri u kojoj to utiče na trgovinu i konkurenciju na tržištu.

S tim u vezi, ovo tumačenje daje dodatna pojašnjenja definicije „korisnik državne pomoći“, kroz pojam preduzetnika i pojam privredne djelatnosti. Osnovno načelo jeste da se pravila o državnoj pomoći primjenjuju jedino ukoliko je korisnik pomoći „preduzetnik“, odnosno ukoliko obavlja privrednu djelatnost.

Sud pravde EU je dosljedno definisao preduzetnika kao privrednog subjekta koji obavlja privrednu djelatnost, bez obzira na njegov pravni status i način na koji se finansira (Presuda Suda pravde od 12. septembra 2000, Pavlov i ostali, Spojeni predmeti C-180/98 do C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428). Dakle, klasifikacija pojedinačnog privrednog subjekta kao

preduzetnika u potpunosti zavisi od prirode njegovih djelatnosti, iz čega proizilaze tri značajna stava:

1. status subjekta na osnovu nacionalnog prava nije odlučujući. Na primjer, subjekat koji je klasifikovan kao udruženje ili sportski klub na osnovu nacionalnog prava može se, bez obzira na to, smatrati preduzetnikom u smislu člana 107 stav 1 Ugovora. Isto to važi i za subjekat koji je formalno dio javne uprave. Jedini relevantan kriterijum je da li obavlja privrednu djelatnost.
2. primjena pravila o državnoj pomoći kao takvoj ne zavisi od toga da li je subjekat osnovan u cilju ostvarivanja dobiti. Nefitni subjekti isto tako mogu nuditi robu i usluge na tržištu. Ako to nije slučaj, nefitni subjekti ostaju van kontrole državne pomoći.
3. klasifikacija subjekta kao preduzetnika uvijek zavisi od posebne djelatnosti. Subjekt koji obavlja privrednu i neprivednu djelatnost smatra se preduzetnikom samo kad obavlja privrednu djelatnost.

Nevladine organizacije

Članom 1 stav 2 Zakona o nevladinim organizacijama („Sl. list CG“, br. 39/11 i 37/17) (u daljem tekstu: „Zakon o nevladinim organizacijama“), propisano je da su nevladine organizacije, u smislu ovog zakona, nevladina udruženja i nevladine fondacije, pri čemu su iste na osnovu čl. 2 i 3 Zakona o nevladinim organizacijama, dobrovoljne nefitne organizacije.

Saglasno članu 29 stav 1 Zakona o nevladinim organizacijama, nevladina organizacija može neposredno obavljati privrednu djelatnost utvrđenu statutom ako se za obavljanje te djelatnosti upiše u registar privrednih subjekata. Ukoliko prihod od privredne djelatnosti u tekućoj godini prelazi iznos od 4.000,00 eura, nevladina organizacija ne može neposredno obavljati privrednu djelatnost do kraja tekuće godine (član 29 stav 2). Izuzetno od navedenog, nevladina organizacija može nastaviti da obavlja privrednu djelatnost do kraja tekuće godine pod uslovom da prihod od te djelatnosti u tekućoj godini ne pređe 20% ukupnog godišnjeg prihoda u prethodnoj kalendarskoj godini (član 29 stav 3).

Odredbama člana 32 st. 1 i 2 Zakona o nevladinim organizacijama, propisano je da država obezbjeđuje sredstva za finansiranje projekata i programa u oblastima od javnog interesa koje realizuju nevladine organizacije, u iznosu od najmanje 0,3% tekućeg godišnjeg budžeta. Predmetnim oblastima se smatraju: socijalna i zdravstvena zaštita, smanjenje siromaštva, zaštita lica sa invaliditetom, društvena briga o djeci i mladima, pomoć starijim licima, zaštita i promovisanje ljudskih i manjinskih prava, vladavina prava, razvoj civilnog društva i volonterizma, evroatlantske i evropske integracije Crne Gore, institucionalno i vaninstitucionalno obrazovanje, nauka, umjetnost, kultura, tehnička kultura, zaštita životne sredine, poljoprivreda i ruralni razvoj, održivi razvoj, zaštita potrošača, rodna ravnopravnost, borba protiv korupcije i organizovanog kriminala, borba protiv bolesti zavisnosti, kao i druge oblasti od javnog interesa utvrđene posebnim zakonom.

Zaključak

Na osnovu gore navedenog, Agencija je zaključila da nevladina organizacija može predstavljati korisnika državne pomoći u smislu člana 3 stav 2 Zakona, samo ukoliko ista obavlja privrednu djelatnost u smislu člana 3 stav 3 Zakona, pri čemu se smatra korisnikom državne pomoći samo onda kada obavlja privrednu djelatnost.

U konkretnom slučaju, finansiranje nevladinih organizacija koje ne koriste sredstva u obavljanju privredne djelatnosti, ne predstavlja državnu pomoć u smislu člana 2 Zakona.

PREDSJEDNIK SAVJETA

Dragan Damjanović

Dostavljeno:

- Ministarstvu sporta i mladih, Svetlane Kane Radević br.3, Podgorica
- u spise predmeta,
- arhivi